RĂMAS PE MELEAGURI STRĂINE

Schiță de HARALAMB ZINCA

Traian Udrescu stătea încremenit lîngă fereastra hotelului și privea în neștire unul și același punct — Turnul Eiffel. Hotărîse să rămînă la Paris. Privea fără să vadă, iar inima-i bătea nebunește, înfricoșată parcă de tot ceea ce avea să urmeze. „De s-ar termina odată!" Minutele însă treceau greu, chinuindu-i nervii.

In spatele lui, Adrian, camaradul său de echipă cu care se înțelegea atît de bine la plasă, își făcea liniștit bagajul, fluierînd o melodie veselă, românească. Fără voia sa, melodia-i pătrundea în suflet, în sînge, topindu-i parcă încrederea. Ar fi vrut să se împotrivească, să strige cuprins de disperare: „Taci! Te rog, taci!", dar se stăpînea. Un gest ori o vorbă nechibzuită și cu siguranță că s-ar fi trădat. „De s-ar termina odată!" Începu să se înfiorăbăteze. „Încă puțin... o să se termine repede... Nu ești singur... Domnul Petrescu te așteaptă!" Îl mai încurajau de departe glasurile unor prieteni: „Nu fii prost, rămîi la Paris... Acum ai ocazia cea mai bună... Caută apoi să pleci în Canada. Acolo ai să ogeți o fermă... Mă, dacă am fi noi în locul tău!!!" Glasurile veneau de departe nu numai că-l încurajau, dar îl și invidiau.

Deodată îl simți pe Adrian apropiindu-se de dînsul și, de teama unor eventuale întrebări, închise ochii.

— Nu-mi place cum arăți astăzi... Ești palid la față, Traian... Nu te simți bine?

El înălță stîngaci din umeri și răspunse:

— Mă resimt după căzătura de alaltăieri... Dar propriul său glas i se păru într-atît de străin în cît se înspăimîntă: „Dacă se află?"

— Să chem medicul? mai întrebă Adrian îngrijorat.

— Nu, nu-i nevoie... Trece... De altfel, mi-a și trecut.

Schiță instinctiv un zîmbet rece, aproape dușmănos. Adrian însă nu sezisă nimic și ieși din cameră. Traian răsuflă ușurat și se depărtă de fereastră. Se opri în mijlocul încăperii. Ce liniște apăsătoare! Nu se știa frîcos. Și totuși ...O, cît de istovitoare erau clipele acestea! Broboane reci de sudoare îi năpădiră fruntea înaltă și arsă de soare. Căută înfrigurat batista și-și șterse fața. Apoi, se apropie de cele două geamantane ale sale. De ce? Nici el nu-și înțelese gestul.

De dincolo de ușă se auzi pe neașteptate vocea puternică a conducătorului.

— Plecăm, băieți! Toată lumea coboară la autobus!

Aproape în aceeași clipă, Adrian reintră vijelios să-și ia bagajele.

— Plecăm, Traiane, se bucură el. Mîine sîntem acasă. Praga... București. Hai, nu vii?

Brusc, Traian se regăsi pe sine. Răspunse calm ca și cum nimic nu s-ar fi petrecut cu el:

— Vin și eu imediat.

Se îndreptă spre ușa ce dădea la baie și intră. Rămase acolo, lipit hotește de ușă mai bine de zece minute. După care, reintors în cameră, își luă geamantanele și ieși în coridorul pustiu. Totul se petrecu fulgerător de repede. La capătul celălalt al coridorului îl așteptă surizător domnul Petresco. Acesta îl trase după dînsul, spre scara de serviciu a hotelului, îndemnîndu-l:

— Repede! Repede!

Lui Traian i se părea că visează. Se lăsa condus și, întocmai ca într-un vis, înțelegea vag că nu-și mai aparține. Coborîră în grabă scara de serviciu. In stradă îi aștepta un „Chevrolet" albastru. Petresco îl ajută pe Traian să urce, apoi urcă și el. Automobilul porni de îndată. Șoferul ocoli clădirea și trecu demonstrativ prin fața hotelului. Traian își dădu seama de manevra șoferului și tresări speriat. Își zări tovarășii de echipă pregătindu-se de plecare. „N-au aflat încă!" Se răsuci pe o parte și privi prin ferestruica din spatele „Chevrolet"-ului. O tristețe copleșitoare îi învălui sufletul și avea senzația că se depărtează pentru totdeauna de un mal nespus de drag, de un mal pe care... Închise ochii și se lăsă moale, fără vlagă, pe canapeaua mașinii.

Domnul Petresco, care în tot acest timp nu-l scăpase din ochi, îl apucă părintește de braț și-l trase lîngă el:

— O țigară?

Traian deschise ochii; întîlni fața smeadă, proaspăt bărbierită a lui Petresco. Luă leneș o țigară americană. Fumul dulceag și parfumat al tutunului îl mai liniști puțin. Totuși, imaginea autobusului rămas în urmă îl obseda într-una. După o bucată bună de drum, întrebă cu o voce suferindă:

— Unde mergem?

— La un alt hotel... Ți-am rezervat o cameră. Liniștește-te! Mi-e cunoscută emoția pe care o încerci. Trece. Te așteaptă o altă viață... o viață liberă. Eh, dacă am putea avea de partea noastră tot tineretul din țară...

Vorbea în fraze scurte, reci și energice. Traian îl asculta cu luare aminte. Apoi vru să spună: „Eu nu rămîn aici... Eu vreau să plec în Canada", dar nu izbuti să deschidă gura.

— Astă seară o să sărbătorim împreună eliberarea dumitale... Actul dumitale de vitejie...

Domnul Petresco îl bătu înțelegător pe umăr:

— Uite, am și ajuns.

Dintr-o căutătură, Traian înțelese că automobilul oprise în fața unuia dintre cele mai cunoscute hoteluri din Paris. Urcară la etajul doi, însoțit de un maître d'hôtel. Apartamentul rezervat pentru Traian Udrescu era ademenitor prin mobilierul său ultra modern.

— Te rog să te simți ca la tine acasă, Traiane — îl îndemnă Petresco. Nu te supăra că-ți zic pe nume. Sînt mai în vîrstă. Mă poți considera părintele, tutorele tău. Uite, banii aceștia. Ți-i las aici... eu cobor în hol: Fii pregătit... vor veni acum ziariștii, fotoreporterii...

Petresco plecă. Rămas singur, Traian se uită în jur cu ochii tulburi. Zări teancul de bancnote de pe noptieră. Fără să vrea, murmură „Franci! Franci francezi!". Și, tot fără să vrea, își aminti de mătușa Matilda, de accentul ei străin atunci cînd vorbea românește: „Nu fii prost, Traian, e mai bine să trăiești pe malul Senei, decît pe cel al Dîmboviței. Ești înalt, frumos, brunet, voinic. Ai să găsești o fată bogată... Franțuzoaicelor le plac ființele excentrice, iar tu ai ceva excentric în tine...".

Se simți dintr-odată foarte obosit, ca și cînd s-ar fi aflat la capătul unui meci greu, poate cel mai greu din cariera lui de sportiv. Înaintă încet spre pat și căzu, așa cum era îmbrăcat, peste așternut. Ar fi vrut să nu se mai gîndească la nimic, dar gîndurile nu-l lăsau în pace. „Am rămas doar... De ce nu mă bucur? Parisul e al meu. Francii francezi sînt lîngă mine. De ce nu mă bucur? De ce nu rîd de fericire". Zăcu multă vreme, chinuit de tot felul de întrebări. Se ridică numai atunci cînd în apartament reintră Petresco...

— Ai tras un pui de somn? Foarte bine... Hai, tinere, să bem un pahar de „Une finè" și să coborîm. Ne așteaptă presa... Nu știi bine franțuzește? Am să răspund eu pentru tine...

Se ivi și-un chelner care aduse pe o tavă de argint paharele cu „Une finè".

— Să bem pentru fericirea ta!

Băură. Alcoolul îl încălzi pe Traian. Gîndi înviorat: „Ce băutură dom'le!! La noi nu găsești așa ceva!!" Acum toate întrebările care-l frămîntaseră nu cu mult înainte i se păreau de-a dreptul copilărești. „Mătușa Matilda avea dreptate... Primele clipe sînt grele... Apoi uiți..." Deveni ceva mai încrezător: „Petrescu e un om bun... puțin cam rece, dar e bun!".

— Să coborîm... Să nu te intimidezi, Traian... Petresco îl luă de braț și ieșiră împreună.

In holl-ul elegant al hotelului, îi întîmpinară, ca la o comandă nevăzută, luminile brusce, ca niște fulgere, ale foto-reporterilor. Ziariștii făcură cerc în jurul lor. Ploua cu întrebări. Asaltul acesta neașteptat îl ameți pe Traian Udrescu. Surîdea fericit tuturor, convins fiind că numai personalitatea sa sportivă putea să stîrnească interesul presei parisiene. In vremea aceasta, Petresco se dovedise a fi un traducător excelent. Apoi, „tutorele" îi întinse un manuscris, pe care Traian îl citi în fața unui microfon de mînă. Își dădea seama că citea date și fapte neadevărate pentru mișcarea sportivă din Romînia, dar nu se mai putea opri. Intrase în horă... Cîteva franțuzoaice, pesemne soțiile unor milionari, se uitau fascinate la dînsul. Iar el, tulburat, citea din ce în ce mai convingător.

Apoi conferința de presă a unui sportiv din R.P.R. care a ales „libertatea" luă sfîrșit. Holl-ul hotelului se goli.

— Să mergem, Traian! Ai avut succes... Te felicit... Acum, o să tragem un chef cum n-a văzut Parisul...

Chefuul începu într-un local de noapte, nu departe de hotel. Traian se îmbătă imediat. Plîngea și rîdea de bucurie. Iar atunci cînd în mijlocul localului, pe locul rezervat dansatorilor, apărea cîte o baletistă goală, striga cît îl ținea gura: „Trăiască libertatea!"

*

A doua zi, cam pe la ceasurile zece, fu trezit de niște ciocănituri puternice în ușă. Deschise ochii cu greu și se uită buimăcit prin cameră. „Unde mă găsesc?" Capul îi vîjîia de parcă s-ar fi aflat în apropierea unei cascade, iar gura și-o simțea uscată și arsă de alcool. „Unde mă găsesc?" Descoperi în pat, lîngă el, o femeie care dormea un somn adînc și-și aminti de tot ceea ce se întîmplase în ajun.

Ciocănitorile se repetară cu aceeași insistență. Cuprins de o ciudată presimțire, Traian se dădu jos din pat și, temător, deschise ușa. In prag se aflau doi necunoscuți, cu o înfățișare gravă și amenințătoare. Unul dintre ei întrebă:

— Monsieur Traian Udresco?

— Oui, Messieurs!

— Suivez-nous!

Traian se cutremură. Înțelese că avea în față doi agenți, așa cum de multe ori îi întîlnise prin filmele franțuzești. Speriat, întrebă:

— Où?

— Habillez-vous!

Începu să se îmbrace încet, cu gîndul la Petresco. „Nu, el n-o să mă lase... E un om de cuvînt... Ce vor de la mine?" Se uită la agenți, încercînd să descifreze ceva pe fețele lor. Cei doi însă zîmbeau ironic, privind la femeia goală care continua nestingherită să doarmă. Traian oftă: „Doamne, ce se petrece cu mine?"

Traian fu urcat într-o limuzină neagră și legat la ochi. Înțelese că orice împotrivire era de prisos. Căzu într-o totală stare de apatie și indiferență.

Ceva mai tîrziu, se pomeni singur într-o cameră pătrată, nu prea mare, întunecoasă și lipsită de mobilă. Numai în mijlocul încăperii zări un fotoliu de-o construcție curioasă. O clipă, crezu că fusese introdus în cabinetul unui dentist. La cîțiva pași de fotoliu, pe o măsuță, se găsea un aparat care-i aminti de aparatele de radio-recepție. Pe neașteptate, o ușă laterală se deschise fără zgomot și, instinctiv, Traian făcu un pas înapoi gata să se apere. Dar un bărbat mic de statură, cu o față uscată și măslinie, îmbrăcat într-un halat alb, îi zîmbi liniștitor. Apoi, „medicul" i se adresă într-o românească perfectă sfătuindu-l să nu se piardă cu firea, căci ceea ce va urma va fi spre binele său:

— Dumneata ai rămas în țara

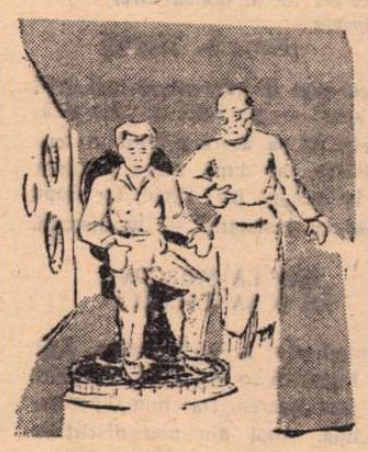

noastră... noi sîntem obligați să controlăm cu ce fel de om avem a face... prieten ori dușman?

Traian vru să se explice, să amintească de Petresco, să ceară, la rîndul său, cîteva explicații, dar „medicul" îi făcu semn să tacă, cerîndu-i să-și dezbrace haina, să-și suflece mînecile cămeșii. Înfrînt, Traian se supuse. „Ce vor de la mine?" „Medicul" chemă un asistent, după care îl așeză pe Traian în fotoliu, îi strînse brațul drept, mai sus de cot, într-un aparat special, ca și cînd ar fi vrut să-i măsoare tensiunea. Apoi, îi șterse palma cu o soluție specială și-i dădu să strîngă în mînă o placă mică de metal. In același timp, asistentul „medicului" îi petrecu în jurul grumazului un cablu de gumă.

Traian avu senzația ciudată că fusese așezat pe un scaun electric și se îngrozi. „Ce vor de la mine?" N-avea de unde să știe că nimerise în vestita cameră de „dedectat minciuni". N-avea de unde să știe că acest aparat intercepta accelerarea bătăilor inimii determinate, în mod firesc, de întrebările neașteptate ale anchetatorului.

— Începem — vorbi „medicul". La întrebările noastre ești obligat să răspunzi imediat da sau nu. Ai înțeles?

Traian mișcă anevoie din cap.

— Da.

— Te cheamă Traian Udrescu? întrebă brusc anchetatorul.

— Da! răspunse el cu o voce stinsă. Fața i se goli de sînge, devenind stacojie.

Aparatul se puse în mișcare. Becuri de toate culorile se aprinseră pe rînd. Traian se sperie și mai rău. Își simțea inima bătînd sălbatic: „Ce vor de la mine? Unde e Petrescu?" Îl văzu pe „medic" aplecîndu-se peste aparat. Apoi auzi întrebările acestuia și răspunse mecanic:

— Purtați cravată?

— Da!

— Mergeți la spectacolele de teatru?

— Da!

— Ați făcut parte din U.T.M.?

— Nu!

— Sînteți trimis de securitatea română?

— Nu!

Traian începu să înțeleagă rostul întrebărilor și din nou ar fi vrut să se explice, să demonstreze confuzia, dar... „medicul" ridică mîna și făcu un semn scurt asistentului. Acesta apăsă un buton instalat de fotoliu. Brusc, în cameră izbucni șuieratul înfricoșător al unei sirene. Traian se cutremură de groază. De undeva din tavan, se desprinse o fîșie de lumină puternică, orbindu-l. In aceeași clipă „medicul" își reluă ancheta:

— Răspunde: ești agent comunist?

— Nu!

— Ai fost la Moscova?

— Da!

— Ești agent comunist?

— Nu!

Deodată, fotoliul prinse să zboare cînd în stînga, cînd în dreapta. Lui Traian i se părea că se prăbușește în adîncul unei prăpăstii. In răstimpuri auzea întrebarea:

— Ești agent comunist?

In felul acesta, interogatoriul ținu cîteva ceasuri. Apoi, Traian Udrescu fu pus în libertate. Aceeași limuzină elegantă îl lăsă în fața hotelului. Vru să urce în apartament, dar maître d-hôtel-ul îi comunică foarte politicos că Petresco reținuse camera numai pentru douăzeci și patru de ore iar cele douăzeci și patru de ore trecuseră și așa că hotelul se văzuse nevoit să închirieze altcuiva apartamentul. Traian înțelese: era aruncat în stradă.

Ieși, spunînd că va reveni să-și ridice geamantanele.

Nori negri întunecau cerul Parisului. Traian mergea aiurea, cu ochii în pămînt, străin pe străzile unui oraș străin. „Trebuie să dau de Petrescu!" Îl dureau oasele și se simțea distrus, umilit, jignit. „Incotro?" Puterile îl părăsiseră. Auzea mereu în urechi întrebarea sfredelitoare a medicului „Ești agent comunist?" și-i venea să urle în mijlocul străzii: „Nuuu!"

O, dacă s-ar putea liniști, dacă ar putea să-și adune gîndurile? Vroia să plîngă, dar nu putea. Acum auzea ca prin vis gălăgia trecătorilor și își aminti de București. „Băieții au ajuns acasă! I-au primit la aeroport. Numai eu..."

O prostituată îl apucă de braț, dar el se smulse din strînsoarea ei, injurînd-o. Apoi se întrebă: „Incotro?" Dacă l-ar găsi pe Petrescu! „Cum de s-a lăsat înșelat!" Activitatea lui Petrescu — omul „Comitetului național de eliberare" — îi apăreа acum într-o lumină nouă. Organizase în jurul rămînerii lui o întreagă campanie de presă, apoi dispăruse fără urmă. „Cum de s-a lăsat înșelat!"

Tîrziu, amețit de oboseală, se pomeni pe o stradă îngustă, curată și pustie. Strada i se păru dintr-odată cunoscută. Cînd a mai trecut pe aici? De ce își amintește atît de greu? Se opri și citi o firmuliță: „St. Dominique". Brusc, își aminti și, de bucurie, îl podidiră lacrimile. Zări de departe clădirea legației. Acum trei zile participase la o recepție oferită de ministru în cinstea echipei lor. Ministrul în persoană îi strînsese mîna și-l felicitase pentru succesele lui sportive.

Tulburat de această amintire, porni în fugă spre legație. Se opri în poartă; era o poartă înaltă și largă de stejar bătrîn. Un sergent de stradă se uită bănuitor la dînsul. Traian nu se mai putu stăpîni. Istovit, își lipi fruntea fierbinte de poartă, cum ar fi lipit-o de pămîntul reavăn al țării, și izbucni într-un plîns nervos. Plîngea, cum plîng de obicei copiii cînd se rătăcesc de părinți.